

TOPTREAT GAAT MEER INZICHT IN ARTROSE GEVEN

Begin januari is het grote artroseonderzoek TopTreat van start gegaan. Grondige voorbereidingen gingen eraan vooraf. Onderzoekers gaan de komende jaren vijfhonderd mensen met gevorderde artrose volgen en meerdere kenmerken van hun aandoening uitgebreid in kaart brengen. Ze hopen zo inzicht te krijgen in wie voor welke behandeling in aanmerking komt.

Bij artrose bestaat er niet één behandeling die bij alle mensen helpt. Daarvoor zijn de verschillen tussen de mensen met artrose te groot. Ook omdat de ziekte bij iedereen anders verloopt, is een behandeling-op-maat hard nodig. Dat vraagt om inzicht in de kenmerken van de persoon en het ziekteproces. Tot op heden ontbreekt dat inzicht.

TopTreat gaat dat veranderen. Met deze studie wordt nauwkeurig in kaart gebracht hoe mensen met artrose zich voelen, hoe zij bewegen, hoe hun ziekte zich ontwikkelt en welk type behandeling bij wie het meeste kans van slagen heeft. “We kijken niet alleen naar pijn en lichamelijk functioneren, maar ook naar beweegpatronen en biologische kenmerken zoals iemands afweersysteem. Verder worden psychosociale aspecten meegenomen, zoals omgaan met pijn en vermoeidheid, gezondheidsvaardigheden en de steun die iemand ondervindt in zijn of haar omgeving”, legt Katrijn Smulders, hoofdonderzoeker in de Sint Maartenskliniek, uit. De onderzoekers gaan kijken naar het gehele spectrum, van cel tot welzijn en voeren het onderzoek uit in samenspraak met de patiënten zelf. “We hopen uiteindelijk subgroepen te kunnen onderscheiden met mensen die dezelfde kenmerken van artrose delen.”

TopTreat bestaat uit acht onderdelen (zie kader). In dit artikel komen de onderdelen Cohort, Patiëntparticipatie en Monitoren van bewegen aan bod.

Cohort

Merel Rougoor is als promovendus betrokken bij TopTreat. Zij heeft biomedische wetenschappen gestudeerd. “Het cohort, de groep personen die we tijdens het onderzoek drie jaar volgen, is de ruggengraat van het onderzoek”, vertelt ze. “Om TopTreat goed uit te kunnen voeren, is het belangrijk dat deze groep mensen van het begin van het onderzoek tot het einde mee blijft doen. Alleen dan kunnen we iets zeggen over hoe het met deze mensen gaat en of er, in de drie jaar dat we meten, veranderingen in de artroseklachten zijn.” Deelnemers komen aan het begin en aan het einde van het onderzoeksproject naar de Sint Maartenskliniek voor metingen zoals looptesten, röntgenfoto's en een bloedafname. Daarna vullen ze elke drie maanden een

aantal korte vragenlijsten in. De vragen gaan over persoonlijke en ziekte kenmerken, medische geschiedenis, leefstijl, geestelijke en maatschappelijke kenmerken, pijn, lichamelijke functie, angst, depressie en vermoeidheid. Deelnemers aan het cohort kunnen ook worden uitgenodigd voor extra onderzoeken naar bijvoorbeeld het effect van medicijnen, extra analyses van beweeggedrag of biomechanica van de knie. Merel: “Zo proberen we alle belangrijke factoren tijdens deze drie jaar in kaart te krijgen om te zien wat de verschillen tussen mensen zijn in het verloop van de artrose, en zo ook beter te begrijpen welke behandeling het meeste kansrijk is bij wie.”

Patiëntparticipatie

Rougoor is ook verantwoordelijk voor de patiëntparticipatie in TopTreat. “We vinden het belangrijk dat er patiënten betrokken zijn bij dit onderzoek. Onderzoekers kunnen leren van hun ervaringskennis. Patiëntvertegenwoordigers hebben zelf artrose en weten welke problemen zij door hun aandoening ervaren in het dagelijks leven. Waar lopen zij tegenaan? Wat is volgens patiënten zelf belangrijk om te meten in ons onderzoek? Samenwerking met

OVER TOPTREAT

TopTreat staat voor Toward Precision Treatment for advanced osteoarthritis. Dit project is een nauwe samenwerking tussen Universiteit Twente, Sint Maartenskliniek, Radboudumc, Roessingh Research and Development en het TechMed Centrum van de Universiteit Twente. In het project TopTreat werken deze partners samen met ReumaNederland, de bedrijven ATRO Medical en Moveshelf, de Reumastichting Sint Maartenskliniek, de Twente Graduate School en het Nederlandse Ministerie van Defensie. Samen met financiering uit het topconsortium voor Kennis en Innovatie Hightech Systemen & Materialen gaat het om een project van ongeveer 4,8 miljoen euro.

Katrijn Smulders: "We hopen uiteindelijk subgroepen te kunnen onderscheiden met mensen die dezelfde kenmerken van artrose delen."

Jan Willem Rook: "Bewegen is belangrijk voor iedereen, en zeker ook voor mensen met artrose."

Merel Rougoor: "We vinden het belangrijk dat er patiënten betrokken zijn bij dit onderzoek."

WIL JE OOK MEEDOEN?

Voor onderzoek naar het verloop van artrose worden nog deelnemers gezocht.

Wil je meer weten of jezelf aanmelden? Kijk op www.maartenskliniek.nl/top Treat.

patiëntvertegenwoordigers levert meer voordelen op. Zij helpen onderzoekers om hun werk uit te leggen in gewone mensentaal. En om de resultaten van het onderzoek in die duidelijke taal aan andere patiënten over te brengen."

In TopTreat bestaat de patiëntvertegenwoordiging uit een raad van vijftien mensen met artrose die het onderzoek op de voet gaan volgen. "Patiënten werken ook samen met onderzoekers uit de deelonderzoeken", legt Rougoor uit. "Zo leert de patiënt ook veel nieuwtjes van de onderzoeken. Daarnaast mag hij of zij achter de schermen kijken van de wetenschappelijke wereld. Ook zullen de vijftien patiëntvertegenwoordigers een belangrijke rol spelen in de communicatie over de bevindingen en resultaten van het onderzoek. Niet alleen naar de 'buitenwereld', maar ook bij de communicatie met de 500 patiënten binnen het onderzoek."

TopTreat is een langdurig onderzoek en omdat patiënten lang zullen meedenken met het onderzoek, kunnen ze zelf ook onderzoeksvragen hebben. Rougoor vindt het dan ook belangrijk dat om samen met de patiënten een onderzoeksvraag te bedenken die voor hen belangrijk is. "Deze onderzoeksvraag ga ik vervolgens ook beantwoorden. Voor wat, hoort wat!"

Bewegen

Jan Willem Rook, een biomedisch ingenieur, heeft als promovendus het deelonderzoek Monitoren van bewegen

onder zijn hoede. Hij laat de smartwatch zien die in dit onderzoek wordt gebruikt. Rook legt uit: "Bewegen is belangrijk voor iedereen, en zeker ook voor mensen met artrose. Voor mensen met artrose wordt bewegen moeilijker door hun klachten. Het is enorm belangrijk toch dat bewegen vol te houden."

In dit deelonderzoek wordt gekeken naar de verandering van het bewegen van mensen met artrose in de knie of de heup na verloop van tijd. Dat gebeurt met een meethorloge, de smartwatch. Hij laat zien dat met deze smartwatch van dag tot dag over de jaren heen kan worden gekeken welke veranderingen in beweging wijzen op achteruitgang. "Als we dat weten, kunnen we ook dit soort metingen gebruiken om de behandeling van mensen op het juiste moment te starten."

In dit deelonderzoek wordt ook gekeken naar welke mensen meer risico hebben om sneller achteruit te gaan op dagelijkse activiteiten. Rook vertelt: "We kijken naar hoe goed mensen kunnen lopen en opstaan uit een stoel tijdens de eerste meting van het cohort. De manier en snelheid van bewegen wordt gemeten door kleine kastjes (sensoren) op de voeten en op de romp. Met deze sensoren kunnen we zien hoe mensen bewegen op het eerste moment dat we ze meten, en opnieuw na drie jaar. Zo kunnen we bekijken wie er veel achteruit is gegaan, en wie weinig of helemaal niet".

NOORTJE KRIKHAAR

